

TAALBELEID MARITIEME ACADEMIE HARLINGEN

Organisatie, werkwijze en verantwoordelijkheden

De verantwoordelijke is de teamleider vmbo, mevrouw A. Dantuma

Vanwege de kleinschaligheid van de school is er tijdens de teamvergadering overleg met het gehele team.

1. Voorwoord

Het taalbeleidsplan is gericht op vergroting van de taalvaardigheid van leerlingen. De leerlingen van de Maritieme Academie Harlingen die vanuit groep 8 naar de school komen voldoen veelal niet aan het vereiste referentieniveau op het gebied van de Nederlandse Taal (1F). Zie gegevens in de bijlage.

Het taalbeleidsplan kent zowel smal taalbeleid – verhelpen van achterstanden, bijlessen en schoolse taalkennis (spellings- en grammaticaregels), als breed taalbeleid – de ontwikkeling van taalvaardigheid en vaktaal krijgt aandacht in elke les van elk schoolvak.

2. Visie

Op de Maritieme Academie Harlingen bieden we algemene kennis en vaardigheden aan, waarmee een leerling later goed kan functioneren in de maatschappij. Daarnaast bieden we gerichte kennis en vaardigheden aan. Hiermee kan de leerling na het halen van het vmbo diploma aan de slag in het mbo bol/bbl. Algemene taalvaardigheid en vaktaalvaardigheid zijn daarbij onmisbaar. Daarom kijken we op de volgende manier naar taal:

- Taal is cruciaal bij het leren; taal geeft het denken vorm.
- Taal omvat alle taalvaardigheden: lezen, schrijven, spreken, luisteren en taalverzorging.
- Taal is niet alleen van belang bij Nederlands, maar speelt een rol bij alle vakken. Daarom ligt de verantwoordelijkheid voor goed taalonderwijs bij alle vakken.
- Een betere taalvaardigheid leidt tot betere prestaties bij alle vakken
- De leerlingen moeten op een uniforme en zo mogelijk vakoverstijgende manier bezig zijn met hun taalvaardigheden. Eenheid in het aanleren en onderhouden van taalvaardigheden is daarbij belangrijk.

3. Wat willen we bereiken

We willen bereiken dat alle leerlingen uitstromen op minimaal 2F niveau. Dat leerlingen in woord en geschrift kunnen uitdrukken wat er wordt gevraagd of wat hun eigen mening of gevoel is. Taal moet terug te vinden zijn bij elk vak. Dat betekent dat er bij elk vak ook gekeken wordt bij toetsing naar de taalbeheersing van de leerling. En dat bij het bespreken van de toetsen de taal ook wordt besproken.

- Elke docent is zich daarom bewust van vakinhoudelijke taalkundige valkuilen.
- Elke docent houdt bij het aanbieden van de lesstof rekening met de verschillen qua taalvaardigheid bij de leerlingen.
- De docent is hiervoor zelf ook voldoende taalvaardig/ taalbewust.
- Tijdens de lessen Nederlands leren leerlingen zich de verschillende leesstrategieën eigen maken. Het kunnen gebruiken van verschillende strategieën is belangrijk om goed te kunnen begrijpen wat een leerling leest en wat er van hem of haar wordt gevraagd. De strategieën worden ingezet bij alle vakken.

4.Aanpak

Het vak Nederlands is als verplicht vak opgenomen in de lessentabel van elke klas in elke leerweg. In de onderbouw en klas 3 heeft elke klas 3 uren Nederlands per week en in klas 4 zijn dat er 4, behalve in klas 4 gemengde leerweg zijn dat er 3. Deze lessen worden verzorgd door bevoegde docenten Nederlands. Elke dag is het na lestijd mogelijk extra uitleg te krijgen van de docent.

Op de Maritieme Academie meten we het taalniveau van de leerlingen met behulp van de Cito Vas toetsen. In klas wordt een 0-meting gedaan om vast te stellen wat het startniveau van de leerling is. Als er sprake is van grote achterstand ten opzichte van het referentieniveau 1F wordt ondersteuning geboden. Hierbij valt te denken aan: bijles, extra huiswerkopdrachten die met begeleiding worden gemaakt. Aan het einde van het eerste schooljaar wordt de voortgang gemeten middels Cito-toets 1. In klas 2 wordt Cito-toets 2 afgenomen

Op school hebben we naast de reguliere lessen Nederlands twee extra taal en reken uren in het rooster staan. Op die momenten werken de leerlingen met het programma Score. Dit is een adaptief digitaal programma. Leerlingen kunnen hier zelfstandig mee werken tot en met niveau 4F.

Daarnaast wordt het Profielwerkstuk wordt ook beoordeeld door een docent Nederlands.

Leerlingen met dyslexie krijgen extra tijd en mogen hun werk ook digitaal maken.

5. Activiteiten schooljaar 2023-2024

- We monitoren 3 keer per jaar de voortgang van de taalontwikkeling tijdens een teambespreking. We doen dit op basis van resultaten voor het vak Nederlands, de voortgang in het programma Score en bevindingen van het team bij de andere vakken. Uit iedere teambespreking komen afspraken voort. Alle docenten zijn betrokken, omdat we in ieder vak de ontwikkeling van het Nederlands willen zien.
- Er zijn 2 lesuren score taal/rekenen. Er wordt in overleg met de leerling bij achterstand in de taalontwikkeling gestimuleerd om taalscore te doen.
- Er komen I-uren waaraan alle leerlingen aan kunnen deelnemen. In deze uren kunnen leerlingen extra uitleg krijgen, extra oefenen etc.
- In het vakwerkplan van elk vak komt te staan hoe aandacht besteed wordt aan de taalontwikkeling.
- Leerlingen met dyslexie zijn bekend bij iedere medewerker en krijgen een persoonlijk plan van aanpak
- De referentieniveaus worden concreet gemaakt, zodat ze toepasbaar zijn in de school.
Dit zal gerealiseerd worden met behulp van posters en ander nog te ontwikkelen materiaal.
- Alle docenten zijn zich bewust van hun taalgebruik en voorbeeldfunctie.
- Elke docent zal aan de slag gaan, om uit te zoeken hoe om te gaan met taalkundige valkuilen in de lessen. Van de docent wordt verwacht dat hij zijn leerlingen ondersteunt bij het begrijpen van vakteksten en vaktaal.

We evalueren door middel van:

- Vakwerkplannen toetsen aan de inhoud.
- Teamvergaderingen en presenteren van stand van zaken aan de hand van data.
- Lesbezoeken.
- Toetsen, methode gebonden en cito.
- Evalueren van de voortgang bij score taal

Vervolgens maken we een plan van aanpak voor schooljaar 2024-2025.

6. Betrokkenen

Leerlingen

Leerlingen werken op niveau met de aangeboden lesstof en zijn daardoor mede verantwoordelijk voor het behalen van de doelen.

Ouders

Het is van groot belang dat ouders ook op de hoogte zijn van de vereiste eindniveaus en weten op welk niveau hun kind functioneert.

Docenten Nederlands

Kennen hun verantwoordelijkheden en handelen vanuit de 6 rollen van de docent en daaruit voortvloeiend de 7 competenties van de docent.

Zij zijn op de hoogte van het lesplan en werken systematisch om hun lesdoel en het vereiste eindniveau te bereiken.

Bij ernstige problemen roepen ze de hulp van de teamleider in.

Teamleider

- zorgt voor doorlopende aandacht voor taal bij de docenten en in het managementteam.
- houdt overzicht wat betreft de voortgang van de leerlingen.
- brengt alle docenten op de hoogte van het taalbeleid en de bijbehorende niveaus.
- ondersteunt alle docenten waar nodig.
- vraagbaak en aanspreekpunt voor alle vragen rondom het taalbeleid.
- controleert de uitvoering van het taalbeleid.
- houdt zichzelf op de hoogte van de taalontwikkelingen.
- actualiseert het taalbeleid.

Vakdocenten

- zijn op de hoogte van het taalbeleid, de referentieniveaus en de eindniveaus.
- gebruiken taal zo nauwkeurig mogelijk.
- zijn zich bewust van hun rol bij het aanleren van taal voor de leerlingen.
- zijn zich bewust van de belangrijkheid van taal in de maatschappij.
- maken binnen de vakgroep afspraken over taalkundige valkuilen binnen hun vak.
- passen taal bewust toe in hun lessen en helpen leerlingen bij de vaktermen die aangeleerd moeten worden voor het vak.

28 maart 2023

A. Dantuma